

IEDERS STEM TELT

DE STAD MAKEN WE SAMEN

12 BROODNODIGE PRIORITEITEN
VOOR ANTWERPSE KINDEREN EN JONGEREN
IN MAATSCHAPPELIJK KWETSBARE SITUATIES.

Inhoudstafel

Inleiding	1
Een krachtig beleid inzake armoedebestrijding	2
Leefbare woonomgeving: speelruimte voor kinderen	2
Ruimte voor jongeren: jeugdbeleid in dialoog	3
Woonbeleid	4
Geen afsluiting meer van gas, water en elektriciteit	5
Goede maatschappelijke dienstverlening	5
Een zorgzaam en respectvol activeringsbeleid	6
Gelijke kansen op school	7
Betaalbare en laagdrempelige gezondheidszorg voor iedereen	9
Cultuur, sport en vrije tijd toegankelijk en betaalbaar voor iedereen	9
Optreden tegen racisme en discriminatie, draagvlak voor diversiteit	10
Participatie	11

Inleiding

Antwerpen verjongt razendsnel: 29 procent van de Antwerpse bevolking is jonger dan 25. Als we het profiel van de nieuwe generatie Antwerpenaren voor ogen houden, dan stellen we vast dat bijna één vierde van deze kinderen wordt geboren in een kansarm gezin. Bovendien is één derde van de Antwerpenaren jonger dan 25 niet van Belgische afkomst.

Het beleid ten aanzien van kinderen en jongeren moet rekening houden met deze verschillen onder de kinderen en jongeren en met de maatschappelijke kwetsbare situatie van een groot deel van de Antwerpse jeugd. Zo niet dreigt dit jeugdige potentieel verloren te gaan in een spiraal van uitsluiting en armoede.

Het jeugdwerk met kinderen en jongeren in een maatschappelijk kwetsbare situatie neemt in de leefwereld van kinderen en jongeren en in de buurten waar ze wonen vaak een belangrijke plaats in. Ze kunnen er zichzelf zijn, werken aan vertrouwensrelaties onder elkaar en met begeleiders en in groep vormgeven aan hun plaats in de stad. Beleidsmakers zijn er welkom om te luisteren naar en te praten met de Antwerpse kinderen en jongeren over wat er bij hen leeft.

De lokale verkiezingen in oktober 2012 zijn een belangrijk moment. Ook voor kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties. Daarom schreven Kras Jeugdwerk, Betonne Jeugd, Samenlevingsopbouw Antwerpen Stad (Samen op Straat), Centrum Kauwenberg, Recht-Op Jongeren en Uit De Marge deze jeugdparagraaf bij de prioriteitennota van leders Stem Telt. We hebben de prioriteiten besproken met kinderen en jongeren. Ook jeugdwerkers namen ze onder de loep.

In deze jeugdparagraaf schetsen we een aantal uitdagingen die een grote rol spelen in het dagelijks leven van Antwerpse kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties.

Die uitdagingen hebben betrekking op meer domeinen dan het jeugdbeleid. De kinderen en jongeren waar we mee werken hebben een doordacht en zorgzaam beleid nodig dat kansen scheidt in de vrije tijd, op school en op de arbeidsmarkt. Daarbij is het essentieel om te werken aan vertrouwen. Een positieve benadering en inspraak en participatie op maat zijn hiervoor noodzakelijk.

1. EEN KRACHTIG BELEID INZAKE ARMOEDEBESTRIJDING

Antwerpen heeft nood aan een krachtig beleid inzake armoedebestrijding met, voor én door kinderen en jongeren in armoede.

KNELPUNTEN

Een krachtig beleid inzake armoedebestrijding moet er toe leiden dat zo weinig mogelijk kinderen en jongeren opgroeien in gezinnen in armoede. Vandaag wordt bijna één vierde van de Antwerpse kinderen geboren in een kansarm gezin. Kinderen en jongeren zijn de grootste slachtoffers van de armoede van hun gezinnen. Toch worden zij niet betrokken bij plannen om armoede te bestrijden.

VOORSTELLEN

- Het bestrijden van kinderarmoede moet een prioriteit zijn voor het lokaal bestuur. Er is een krachtig Antwerps plan nodig voor een integrale armoedebestrijding. Dit plan moet betrekking hebben op verschillende levensdomeinen. Het moet duidelijke doelstellingen en indicatoren bevatten, afgestemd met de Europese, federale en Vlaamse acties. En kinderen en jongeren moeten inspraak hebben bij het opstellen van het plan. De Werkingen Maatschappelijk Kwetsbare Jeugd kunnen die inspraak faciliteren.
- Bij alle beleidsbeslissingen nagaan wat effecten zijn op armoede bij kinderen en jongeren.

2. LEEFBARE WOONOMGEVING: SPEELRUIMTE VOOR KINDEREN

Meer aandacht voor een speel- en kindvriendelijk klimaat, ook in kansarme wijken.

KNELPUNTEN

Kinderen hebben in de stad weinig ruimte om buiten te spelen. Verkavelingen en bouwprojecten palmen regelmatig groene ruimte in waardoor er minder experimenteer- en speelruimte overblijft voor kinderen. Bovendien ervaren ze sommige speelruimtes als onveilig omwille van verkeersdrukte, druggebruik en claims door jongeren en volwassenen. De speelruimtes in buurten waar kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties wonen zijn vaak in slechtere staat dan in buurten waar middenklassers leven. De slechte staat van de speelruimtes en het gebrek aan groene ruimtes zorgen voor een negatieve sfeer. Daarom laten sommige ouders hun kinderen niet meer buiten spelen in hun buurt. Ze kunnen meestal niet op andere plaatsen spelen omdat ze te jong zijn of te weinig mobiel. Bovendien stellen we vast dat spelende kinderen steeds minder worden getolereerd. Als kinderen enthousiast spelen dan maken ze lawaai. Andere bewoners of bezoekers appreciëren dit niet altijd. Speelreglementen worden strenger en spelende kinderen worden vaker bestempeld als overlast.

VOORSTELLEN

- De stad moet meer aandacht besteden aan veilige en aangename speelruimtes voor kinderen in kansarme buurten. Daarbij moet men een dialoog aangaan met alle bewoners, jong en oud. Dat kan via organisaties maar ook door contacten op straat.
- De stad moet in haar speelreglementen en communicatie hierover een klimaat vrijwaren waarin kinderen vrijuit kunnen spelen, ook in groep en zeker in speelruimtes.

3. RUIMTE VOOR JONGEREN: JEUGDBELEID IN DIALOOG

Jongeren hebben het recht om de openbare ruimte te gebruiken. Samenlevingsproblemen worden aangepakt door alle bewoners te informeren en te laten participeren. Jongeren kunnen een beroep doen op aanspreekbare vertrouwensfiguren.

KNELPUNTEN

Er wordt weinig openbare ruimte vrijgemaakt voor jongeren. Bovendien ziet men de aanwezigheid van jongeren in de openbare ruimte steeds vaker als een probleem. Maar jongeren, zeker jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties, hebben plaatsen nodig waar zij kunnen samenkomen met vrienden, zonder plannen te maken, te consumeren of deel te nemen aan een gestructureerd vrije-tijdsaanbod. De negatieve perceptie, de klachten van buurtbewoners en de aanpak van de politie leiden in sommige wijken tot spanningen. Buurtbewoners en politie gaan niet vaak in dialoog met jongeren. Men kiest voor het uitdelen van boetes in het kader van GAS of herhaaldelijke identiteitscontroles. Jongeren hebben het gevoel dat ze niet worden gehoord en worden bestraft terwijl ze niks verkeerd doen. Sommige maatregelen van het stadsbestuur en de politie begrijpen ze niet; de regelgeving over GAS en samenshooling zijn hen onbekend. Bv. op sommige plaatsen mag je niet rondhangen met meer dan drie, op andere plaatsen wel.

Politiecijfers tonen aan dat het aantal processen-verbaal in het kader van GAS voor minderjarigen in Antwerpen het laatste jaar verdubbelde. Bovendien deelt men het merendeel van die boetes uit aan jongeren in kansarme buurten zoals Kiel en Antwerpen Noord. Juist in die buurten hebben jongeren thuis minder ruimte (bv. omwille van de slechte kwaliteit van de huisvesting), hebben ze minder mogelijkheden om hun vrije tijd door te brengen en zijn er nog te weinig vindplaatsgerichte werkers.

"Nadat ik die GAS-boete kreeg voor rondhangen had ik het gevoel dat ik hier wel geboren ben maar hier niet over straat mag lopen."

VOORSTELLEN

- Meer aandacht voor het aspect ontmoeting in de inrichting van de openbare ruimte: brede voetpaden, verzorgde pleintjes die bruikbaar zijn voor informeel sporten (bv. voetbal, basket en skaten), meer bankjes en vuilbakken.
- Wij pleiten dat de Stad Antwerpen de reglementering inzake GAS niet langer toepast voor minderjarigen.
- In plaats van een repressieve aanpak vragen wij om meer te investeren in het opbouwen van vertrouwen en verbindingen tussen verschillende bevolkingsgroepen in wijken. Bottom up werken in groep biedt meer kansen op verandering dan een aanbodsgestuurde aanpak van bovenaf. We pleiten voor het inzetten van rolmodellen, vertrouwensfiguren en vindplaatsgerichte werkers vooraleer men kiest voor repressieve acties ten aanzien van jongeren. En zelfs dan pleiten we voor een combinatie.
- Jongeren uit alle buurten moeten kansen krijgen om vaker en daadwerkelijk te participeren aan het beleid inzake de inrichting én het gebruik van de openbare ruimte. Bv. de jeugdparagraaf die men gebruikt bij de ontwerpbesluiten van het beleidsdomein "Openbaar domein" is een goede praktijk.
- In wijken waar politiediensten de opdracht krijgen om een gericht overlastbeleid te voeren moet men buurtbewoners en jongeren betrekken en informeren:

Eenzijds moet de stad Antwerpen ten aanzien van jongeren duidelijker communiceren over GAS, via officiële kanalen en in overleg met werkingen die jongeren bereiken. Men kan niet verwachten dat jongeren voldoen aan spelregels die ze niet kennen.

Anderzijds moet het veiligheidsbeleid van de stad Antwerpen vanuit verschillende invalshoeken rekening houden met de belangen van kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties. Deze kinderen en jongeren zijn even vaak als anderen slachtoffers van onveilige situaties, en soms meer dan anderen slachtoffers van het veiligheidsbeleid zelf. Men moet kinderen en jongeren bevragen en actief inspraak geven in het veiligheidsbeleid. Rolmodellen, vertrouwensfiguren en vindplaatsgerichte werkers kunnen een vinger aan de pols houden.

4. WOONBELEID

Sociale "starters studio's" voor jongeren en een beter en breder aanbod Begeleid Zelfstandig Wonen.

KNELPUNTEN

Wanneer jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties alleen willen wonen is het erg moeilijk om een betaalbare en kwalitatieve "starters studio" te vinden. Op de private woonmarkt is dit onbetaalbaar. Bij sociale huisvestingsmaatschappijen zijn de wachtlijsten te lang. Als jongeren vaak moeten verhuizen dan dreigt hun sociaal netwerk te verzwakken. Slechte woningen leiden tot gezondheidsproblemen en hoge energiefacturen. Sommige huisbazen discrimineren ten aanzien van maatschappelijk zwakkeren en allochtonen.

"Ik heb mij toen ik achttien werd ingeschreven bij een sociale huisvestingsmaatschappij; ik ben nu al vijf jaar aan het wachten."

Begeleid Zelfstandig Wonen (BZW) kan een goed antwoord zijn op de problemen en vragen van deze jongeren. Het vormt een geleidelijke overgang van thuis of in een instelling wonen naar op eigen benen staan. Maar de wachtlijsten zijn te lang: vaak zitten jongeren middenin een crisissituatie terwijl ze pas over een jaar alleen kunnen wonen via BZW.

"Ik ben blij dat ik weg ben uit de instelling: nu heb ik meer vrijheid. Bij BZW heb ik een studio-begeleider die er voor mij is als ik hem nodig heb, zodat ik niet alles helemaal alleen moet doen."

VOORSTELLEN

- Behalve extra sociale woningen voor grote gezinnen, zijn er meer betaalbare en kwalitatieve sociale studio's of appartementen voor jongeren nodig."
- De stad Antwerpen kan verhuurders oproepen om huurwaarborgen van het OCMW te aanvaarden. Ze kan oplist welke verhuurders openstaan voor die waarborgen.
- We vragen om de initiatieven BZW uit te breiden. Ook jongeren ouders dan 18 hebben baat bij dit aanbod. Na BZW is er een permanente, laagdrempelige en onvoorwaardelijke terugvalbasis nodig voor deze jongeren.
- Sociale tewerkstellingsprojecten kunnen inzetten op het opknappen en inrichten van studio's en appartementen.

5. GEEN AFSLUITING MEER VAN GAS, WATER EN ELEKTRICITEIT

Iedereen heeft recht op gebruik van water, gas en elektriciteit.

Afsluiting van water, gas en elektriciteit is mensonwaardig. Men brengt kinderen in gevaar en schaadt hun ontwikkeling.

Wij vragen de stad Antwerpen om het recht op energie te garanderen, door een initiatief te nemen om het afsluiten van gas, water en elektriciteit onmogelijk te maken.

6. GOEDE MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

Kwalitatieve dienstverlening die aansluit op de leefwereld van de jongeren; vereenvoudiging van administratieve procedures en betere samenwerking tussen verschillende diensten.

KNELPUNTEN

Een goede maatschappelijke dienstverlening is onmisbaar voor jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties, zeker als ze op eigen benen proberen staan. Ze kunnen vaak niet rekenen op steun van thuis. Soms hebben ze omwille van vroegere ervaringen een groot wantrouwen ten aanzien van maatschappelijke instellingen, dienst- en hulpverlening. We stellen vast dat jongeren vaak van de regen in de drup belanden omwille van een onbruikbare, onaangepaste en ontoegankelijke dienst- en hulpverlening. We ontmoeten in onze werkingen regelmatig jongeren die ambtelijk geschrapt zijn, die niet aangesloten zijn bij een ziekenfonds of die geen adres of identiteitskaart hebben. Het is vaak een strijd om samen hun papieren in orde te maken. Bv. verschillende diensten zijn verantwoordelijk voor verschillende documenten. Jongeren moeten meerdere keren bij de zelfde dienst langsgaan voor één document. Of als men het ene document nog niet heeft, dan kan men ook het andere nog niet krijgen. Jongeren worden ontmoedigd en dreigen af te haken.

"Ik word van het kastje naar de muur gestuurd voor al die papieren; op den duur zie ik door de bomen het bos niet meer."

"Ik ben ambtelijk geschrapt en heb geen vast adres; eens je uit de maatschappij ligt, is het heel moeilijk om er weer in te geraken en mee te doen."

VOORSTELLEN

- Dienst- en hulpverleners moeten genoeg tijd en ruimte krijgen voor een kwalitatieve dienst- en hulpverlening. Als het in een bepaalde case nodig is, dan moeten diensten en organisaties hierover onderling communiceren.
- Zeker jongeren hebben nood aan een integrale begeleiding, bv. bij het OCMW, zodat ze niet bij verschillende diensten of organisaties in begeleiding moeten. Een jeugdwelzijnsoverleg met verschillende diensten die werken aan jeugdwelzijn kan leiden tot meer onderlinge afstemming.
- Buurthuizen, jeugdwerkingen en andere laagdrempelige ontmoetingsplaatsen kunnen een rol spelen bij het ondersteunen van jongeren in hun contacten met dienst- en hulpverleners. Bv. door empowerment, netwerken en nabijheid van buurtwerkers, jeugdwerkers en straathoekwerkers."

7. EEN ZORGZAAM EN RESPECTVOL ACTIVERINGSBELEID

Meer sociale tewerkstelling van kwetsbare groepen, bij voorkeur in diensten die zij ook gebruiken. Arbeidsbemiddeling en werkbegeleiding die rekening houdt met welzijnsproblematiek.

KNELPUNTEN

Omwille van verschillende factoren vinden en houden jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties bijzonder moeilijk werk. Bovendien zijn de beschikbare jobs weinig kwaliteitsvol: vaak gaat het om zwaar werk, ver van huis, voor weinig loon en zonder toekomstperspectief. Interims blijken ondanks beloftes vaak geen opstap naar vast werk.

"Ik heb maanden in een fabriek gewerkt met interim-contracten van een week. Iedereen in dat bedrijf werkte onder die voorwaarden. Na drie maanden zou ik een vast contract krijgen, maar toen werd ik ontslagen."

"Ik werkte via interim als magazijnier. Ik draaide extra shifts om me te bewijzen. Toen ik na twee maanden ziek werd, moest ik niet meer terugkomen."

De jongeren ervaren dat men hen discrimineert op de arbeidsmarkt omwille van hun allochtone of sociaaleconomische achtergrond. Daarnaast ervaren ze dat men in overdreven mate belang hecht aan een perfecte kennis van het Nederlands om een job te vinden.

"Met een getuigschrift van het BUSO of zonder diploma geraak je nergens. Werkgevers denken op voorhand al dat je dom bent."

"In het bijzonder onderwijs heb ik veel te weinig geleerd, dus nu kan ik alleen maar gaan werken in een beschutte werkplaats. Ik vind het werk voor slaven eigenlijk; altijd het zelfde doen: soms zit ik uren vijsjes vast te draaien. En ook al wil ik niks slecht zeggen over die mensen, ik vind het echt niet tof om tussen gehandicapten te werken. Ik wil tramchauffeur worden."

We stellen vast dat arbeidsbemiddelaars en werkbegeleiders vaak geen kennis hebben van de leefwereld van jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties. Ze maken te weinig onderscheid tussen onwil en onmacht. Te vaak beschouwt men een jongere in een maatschappelijk kwetsbare situatie ten onrechte als onwillig.

VOORSTELLEN

- De stad en het OCMW stellen in hun tewerkstellingsinitiatieven een belangrijk aantal allochtone jongeren, jongeren zonder diploma of met een getuigschrift BUSO tewerk. Ze nemen een voorbeeldfunctie op.
- Een vaste en herkenbare aanspreekpersoon bij de arbeidsbemiddeling verlaagt de drempel voor werkzoekenden. Men kan bepaalde bemiddelaars bundelen in een sociaal interim-kantoor of een jongerenwerkwinkel. De locatie en de openingsuren moeten afgestemd zijn op de leefwereld van jongeren. Bv. in de vrijetijdsuren, op plaatsen waar veel jongeren samenkomen of zelfs mobiel.
- Het is belangrijk dat arbeidsbemiddelaars en werkbegeleiders kennis hebben van en voeling hebben met de leefwereld van jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties. Bv. door middel van vorming en opleiding.

- Vereisten ten aanzien van kandidaten moeten in verhouding staan tot vacatures. Bv. niet in elke functie is perfect Nederlands noodzakelijk.
- We vragen de stad om rekening te houden met de capaciteiten van nieuwkomers. Bv. een vlottere procedure om buitenlandse diploma's te erkennen.
- We pleiten voor een minder repressieve benadering van werkzoekenden.
- In het verleden zette men in op sociale activering. Bv. door vrijwilligerswerk. Dit kan belangrijk zijn als men voldoende ondersteuning en begeleiding voorziet.
- Er is een integrale begeleiding van werkzoekende jongeren nodig: begeleiding op de arbeidsmarkt moet gepaard gaan met begeleiding m.b.t. welzijnsvragen. Dit kan gebeuren in een sociaal interim-kantoor of jongerenwerkwinkel die te vinden is op de plaatsen waar jongeren zijn (of mobiel werkt) en flexibele openingsuren hanteert.

"Ik wil werken maar ik heb ook een dak boven mijn hoofd nodig."

8. GELIJKE KANSEN OP SCHOOL

Genoeg kwaliteitsvolle buurtscholen. Leerkrachten en scholen ondersteunen om beter aan te sluiten bij de leefwereld van hun leerlingen. Doordachte inzet van GOK- middelen. Afschaffen van het hoofd- doekenverbod en van huiswerk in het basisonderwijs.

KNELPUNTEN

Het onderwijs is een belangrijke maatschappelijke voorziening in het leven van kinderen en jongeren. Ze zou moeten fungeren als een hefboom in hun ontwikkeling en ontplooiing. We stellen vast dat kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties vaak worden geconfronteerd met een watervalstelsel. Het onderwijs houdt sociale ongelijkheid in stand.

Kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties komen vaker dan anderen terecht in onderwijsrichtingen die hun toekomstperspectief beperken. In Antwerpen is de sociale ongelijkheid op school bijzonder groot in vergelijking met de rest van Vlaanderen. De ongekwalificeerde uitstroom is er dubbel zo hoog. Dat is onaanvaardbaar, niet enkel voor de schoolverlaters maar ook in het belang van de hele stad.

We stellen vast dat de stad, o.m. via de projecten van het Algemeen Onderwijsbeleid, inzet op het structureel wegwerken van sociale ongelijkheid in de Antwerpse scholen. We juichen dit toe maar we zien ook kansen tot verbetering. Als we met jongeren praten over hun ervaringen op school, dan blijkt dat ze veel belang hechten aan de positieve houding van de leerkracht, en aan de mate waarin hij begrip en respect toont voor hun leefwereld. In sommige gevallen ervaren ze dat leerkrachten vooral focussen op wat er fout loopt en op hun gedrag. Sommige jongeren ervaren dit als discriminatie.

"Het is niet makkelijk als je ouders geen Nederlands spreken of nieuw zijn in het land. Dit veroorzaakt stress die afgereageerd wordt op school. We worden op straat ook lastig gevallen door de politie en die problemen neem je ook mee naar school. Leerkrachten begrijpen dit echt niet."

"Ik moest naar het bijzonder onderwijs omdat ik een 'lastige leerling' was. Toegegeven, ik had nogal een grote mond... maar er waren leerkrachten die ik wel echt respecteerde."

"Leerkrachten mogen niet enkel naar het verleden kijken. Ook leerlingen die in het midden van het jaar op school aankomen moeten beginnen met een propere lei. Leerkrachten mogen ook geen vertrouwelijke informatie doorvertellen."

Het hoofddoekenverbod heeft een negatief effect op de onderwijskansen van moslimmeisjes en bijgevolg op hun emancipatie. Ze maken studiekeuzes op basis van waar ze terecht kunnen in plaats van op basis van hun interesses. Sommigen maken de school af via de middenjury. Vrouwen met een hoofddoek kunnen ook geen les geven in Antwerpse scholen, terwijl jongeren meer allochtone leerkrachten als een positief signaal zouden beschouwen.

Het onderwijsaanbod is niet goed verdeeld over de stad. Er is een tekort aan plaatsen op school. En het inschrijvings-systeem zorgt voor een hoge drempel. Bovendien is de mobiliteit van gezinnen in maatschappelijk kwetsbare situaties beperkt. De combinatie van deze factoren leidt ertoe dat bepaalde groepen en bepaalde wijken momenteel worden benadeeld inzake gelijke onderwijskansen.

Huiswerk is vaak een probleem voor kinderen uit gezinnen in maatschappelijk kwetsbare situaties. In een groot gezin vinden ze soms geen rustig plekje om hun huiswerk te maken. Ze er pas laat op de avond aan beginnen omwille van andere gezinstaken. Of ze vinden niemand die hen kan helpen als ze vragen hebben. Op die manier werkt huiswerk sociale ongelijkheid op school in de hand. Wie het minder goed heeft thuis, die heeft minder kansen om zijn huiswerk tot een goed einde te brengen.

Sommige jongeren ervaren dat ze slecht begeleid worden bij hun studiekeuze. Jongeren uit gezinnen in maatschappelijk kwetsbare situaties worden vaak georiënteerd naar studierichtingen beneden hun niveau hoewel ze andere richtingen aankunnen. Ze worden gedemotiveerd.

"Ik ben door een slecht advies van de leerkrachten veranderd van richting. Ik ging van ASO naar de laagste richting. Ik zat pas in het 1ste jaar Secundair Onderwijs en kwam dus net aan in de volwassen wereld. Van mijn moeder moest ik luisteren naar het advies van de leerkrachten want die wisten wel wat goed voor mij is."

Het verbod op onderwijs voor personen zonder wettig verblijf heeft desastreuze effecten voor jongeren in een preciaire verblijfsituatie.

VOORSTELLEN

- Verklein de kloof tussen de school en de leerlingen. Laat leerkrachten kennis maken met de context waarin kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties opgroeien. Ondersteun leerkrachten om de relaties met leerlingen en ouders te verbeteren. Leid leerkrachten op om anders om te gaan met grensoverschrijdend gedrag, met pesten en met studiekeuzebegeleiding.
- Stimuleer scholen om hoofddoeken toe te laten.
- Voorzie in alle buurten voldoende kwaliteitsvolle buurtscholen.
- Het project "Samen tot aan de meet" is een good practice. Stimuleer scholen om zitten-blijven te vermijden door maatwerk en individuele ondersteuning van leerlingen. De middelen van het flankerend onderwijsbeleid moeten prioritair worden ingezet op gelijke onderwijskansen.
- De stad kan de GOK-middelen gebruiken om scholen te stimuleren om hun beleid ten aanzien van kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties bij sturen.

- Een juiste studiekeuze moet het eindpunt zijn van een proces waarin interesses ontdekken en keuzes leren maken centraal staan. Het is raadzaam om in het lager onderwijs te werken aan horizonverruiming (of leefwereldverruiming), rekening houdend met de interesses van kinderen en met aandacht voor de betrokkenheid van ouders. Een toekomstperspectief kan een belangrijke houvast zijn voor kinderen en jongeren. Rolmodellen met succeservaringen kunnen daarbij een belangrijke rol spelen.
- Om het Matheus effect van huiswerk tegen te gaan stellen wij voor dat de stad scholen aanmoedigt om huiswerk af te schaffen.

9. BETAALBARE EN LAAGDREMPelige GEZONDHEIDSZORG VOOR IEDEREEN

Investeren in wijkgezondheidscentra en een stedelijk beleid dat het recht op gezondheidszorg naar de praktijk omzet voor alle kinderen en jongeren.

Het is letterlijk levensbelangrijk dat kinderen, zeker kinderen in maatschappelijk kwetsbare situaties, kunnen genieten van een kwaliteitsvolle, betaalbare en laagdrempelige gezondheidszorg. Dit geldt ook voor mensen in een precaire verblijfsituatie. Het is onaanvaardbaar dat de kans of men wordt geholpen door een dokter afhangt van de persoon van de sociaal assistent bij het OCMW.

Wij vragen de stad Antwerpen om de gezondheid van kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties mee te beschermen, door te kiezen voor wijkgezondheidscentra en door het recht op gezondheidszorgen in de praktijk om te zetten.

10. CULTUUR, SPORT EN VRIJE TIJD TOEGANKELIJK EN BETAALBAAR VOOR IEDEREEN

De Stad wendt de middelen van het nieuwe decreet lokaal jeugdbeleid aan om kwaliteitsvol en standvastig jeugdwerk voor kwetsbare groepen in te bedden, verspreid over de wijken.

KNELPUNTEN

We stellen vast dat het mainstream jeugdwerk meestal niet aansluit bij de leefwereld van kinderen en jongeren die opgroeien in maatschappelijk kwetsbare situaties. Zij worden deels geconfronteerd met andere noden en vragen dan kinderen en jongeren uit middenklasse groepen. Het mainstream aanbod is vaak onvoldoende bruikbaar, beschikbaar en begrijpelijk voor deze kinderen en jongeren.

Werkingen met kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties vertrekken van hun leefwereld en werken op hun ritme. Kinderen en jongeren die al vaak gekwetst zijn, hebben tijd nodig om opnieuw vertrouwensrelaties aan te knopen met begeleiders. Een jeugdwerker kan maar een "ankerfiguur" worden, als de kinderen en jongeren ervaren dat ze op hem kunnen blijven rekenen. Voor sommigen is de jeugdwerking nog de enige zekerheid in hun leven. De enige plaats we ze telkens opnieuw kunnen op terugvallen.

Werken met kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties vraagt dus continuïteit en zekerheid op het vlak van begeleiding. De Stad kan die continuïteit en zekerheid mee mogelijk maken en ondersteunen. Meer zelfs, het nieuwe ontwerp van decreet over het lokaal jeugd-beleid onderstreept opnieuw de taak van het lokaal bestuur om een beleid te ontwikkelen ten aanzien van het werken met kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties. Het wordt één van de twee vaste beleidsprioriteiten.

Nog te vaak moeten de jeugdwerkingen te veel tijd steken in het zoeken naar veelal tijdelijke middelen. Dat komt het werken met de kinderen en jongeren niet ten goede.

Betonne Jeugd trok de laatste maanden met hun bus de wijken in om te zien wat er leeft bij de jongeren en het jeugdwerk. Ze stellen vast dat er in sommige wijken (Kiel, Deurne - Bosuil, Luchtbal, Berendrecht Zandvliet) weinig jeugdwerk is, zeker voor kwetsbare groepen en jongeren (+14 jaar). Op sommige plaatsen zijn er ook weinig of geen aanspreekbare jeugdwerkers.

VOORSTELLEN

Om die noodzakelijke continuïteit en zekerheid te versterken vragen we de Stad om:

- De huidige investeringen in het werken met kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties te versterken. Het nieuwe ontwerp van decreet en het bijhorende uitvoeringsbesluit biedt kansen voor een sterk signaal.
- Met de jeugdwerkpartners samenwerkingsovereenkomsten af te sluiten voor langere periodes. Een termijn naar analogie met het strategisch meerjarenplan ligt voor de hand.
- Tijdelijke projecten die hun relevantie voor kinderen en jongeren intussen hebben bewezen - bv. de werkingen met jongeren in armoede - duurzaam in te bedden in het jeugdbeleid. Zo komt er ook opnieuw ruimte voor innovatie.

11. OPTREDEN TEGEN RACISME EN DISCRIMINATIE, DRAAGVLAK VOOR DIVERSITEIT

De Stad bestraft racisme en discriminatie beter en sneller via een laagdrempelig meldpunt en maakt deze signalen zichtbaar via campagnes.

KNELPUNTEN

Racisme en discriminatie komen voor op alle niveaus. Zowel effectieve discriminatie op basis van etnisch-culturele of socio-economische achtergrond, als het gevoel dat men gediscrimineerd wordt, zijn kwetsend voor kinderen en jongeren in volle ontwikkeling. Het is een onderwerp dat vaak terugkomt tijdens gesprekken met kinderen en jongeren in de jeugdwerkingen. Het gevoel dat men niet gewenst is, gewantrouwd wordt en geen kansen krijgt, speelt een grote rol bij de keuzes die jongeren maken inzake school, werk en vrijetijdsbesteding. Bij sommige jongeren leidt dit tot een sterk wantrouwen tegenover maatschappelijk instellingen zoals scholen en politiediensten.

VOORSTELLEN

- De stad investeert in ontmoetingsplekken en ontmoetingsgelegenheden voor jong en oud, allochtone en autochtone Antwerpenaars. Dialoog, verbinding en vertrouwen zijn hier de kernbegrippen.
- De stad klaagt meer zichtbaar en systematisch situaties van racisme en discriminatie aan of brengt deze onder de aandacht. Het instellen van een laagdrempelig meldpunt zou in ieder geval situaties van racisme en discriminatie duidelijker in beeld kunnen brengen.
- De stad investeert in een campagne die aan iedereen duidelijk maakt dat vooroordelen, onverdraagzaamheid en racisme "not done" zijn in Antwerpen. Samenleven in een stad met een grote diversiteit vereist tolerantie; ook al zijn er zaken die we niet meteen begrijpen of waar we ons soms aan storen. Verdraagzaamheid vereist inzet van iedereen.

12. PARTICIPATIE

Structurele participatie op maat voor alle kinderen en jongeren over alle beleidsdomeinen die hen aanbelangen. Inspraak is pas het begin van een dialoog die kinderen en jongeren de kans geeft om mee vorm te geven aan de stad.

KNELPUNTEN

Het inspraakbeleid van de stad Antwerpen ten aanzien van kinderen en jongeren is nog te eenzijdig gefocust op consulteren in plaats van het samen vormgeven aan de stad. Kinderen en jongeren hebben soms het gevoel dat goedbedoelde inspraakinitiatieven een maat voor niets zijn. De participatie van kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties aan deze dialoog vereist een grondiger voorbereiding en een sterker engagement van stedelijke diensten en beleidsmakers. Kinderen en jongeren spreken makkelijker vrijuit in hun vertrouwde omgeving, bv. de jeugdwerking. Ze hebben meer tijd nodig om de debatregels onder de knie te krijgen of om zich te informeren over de agendapunten. Sommige kinderen en jongeren zijn het helemaal niet gewoon dat men hen vraagt om hun mening. Participatie-initiatieven en structuren moeten voldoende op hun maat worden afgestemd om te vermijden dat ze afhaken.

VOORSTELLEN

- Als de stad inspraak vraagt van kinderen en jongeren in een maatschappelijk kwetsbare situaties, dan houdt men er rekening mee dat dit extra tijd en ondersteuning vraagt.
- De jongeren zijn divers. Bijgevolg moeten initiatieven en structuren ook divers zijn en aangepast aan verschillende groepen jongeren. Methodieken en communicatievormen moeten aangepast worden. Bv. het abstractieniveau, het taalgebruik, een formele of informele stijl. Kleine gebaren kunnen jongeren al dan niet het gevoel geven dat ze welkom zijn. Bv. persoonlijk aangesproken worden of halal snacks als er eten wordt voorzien.
- Als de stad inspraak vraagt, dan moet ze terugkoppelen wat er is gebeurd met de inbreng van kinderen en jongeren. Dan kunnen ze de resultaten van hun inspanningen zien. Inspraak is pas het begin: het doel moet zijn om een dialoog op te zetten.
- Luistermomenten mogen niet eenmalig zijn.
- Er is een structureel overleg nodig tussen de Antwerpse WMKJ's en de stad, waarin de kinderen en jongeren zelf een belangrijke rol krijgen.
- De stad moet kinderen en jongeren opzoeken op plekken waar zij komen. Niet alleen in verenigingen zoals WMKJ's, maar ook op straat (pleinen, parken en andere hangplekken).
- Jeugdbeleid in dialoog gaat over meer dan openbare ruimte en vrije tijd. Jongeren moeten inspraak krijgen op alle levensdomeinen. Ze zijn meer bezorgd over onderwijs, werk en huisvesting dan over vrije tijd.

" Ik vind het belangrijk dat wij ook onze mening kunnen geven over onze ervaringen met bijvoorbeeld school en werk en dat er naar ons geluisterd wordt."

